

בעקבות השומרונים הטוב

בורות מים, כנסייה ביזנטית משוחזרת ומוזיאון פסיפסים מרהיבים מכל רחבי יהודה, שומרון ועזה. צאו למשימות וגלו את המשל המעניין מאחורי אתר השומרונים הטוב, המספר על עזרה לזולת ועל סובלנות בין אדם לחברו

כתב וצילם: קובי הלפגוט

פסיפסים מרהיבים

אתר השומרונים הטוב. אתר ארכיאולוגי מרשים

הידעתם?

ד"ר יצחק מגן, ששימש כמנהל יחידת קמ"ט ארכיאולוגיה, יזם את הקמת המוזיאון כדי להציג לציבור את הפסיפסים המרשימים שאותם תראו בדרך. הפסיפסים הוצאו מהאתר במטרה לשמור עליהם מפגיעות שונות כגון פגעי מזג אוויר ושוד עתיקות. את חוברת המוצגים ובה תמונות הפסיפסים, הסבר ותרגום הכתובות, אפשר לרכוש בחנות האתר ב־5 שקלים בלבד!

ושרידים מאוחרים יותר המיוחסים בעיקר לתקופה הביזנטית, ובהם שרידי כנסייה שתהיה התחנה הראשונה בטיול שטומן בחובו פעילויות רבות.

המלצה: קחו את המגזין אתכם לטיול ועקבו אחר המשימות. זכרו שאין לגעת ולטפס על המוצגים (באתר דפי פעילות נוספים עבור הילדים).

תחנה 1

כנסיית השומרונים הטוב

בתקופה הביזנטית, במאה השישית לספירה, מזהים את המקום כזה שבו התרחש משל השומרונים הטוב, המופיע בברית החדשה, ומקימים כנסייה המוקדשת לשומרונים הטוב. המשל מספר על אדם פצוע השוכב בצד הדרך ועל עוברים ושבים שלא הגישו לו עזרה. אדם שומרונים נחלץ לעזרתו ומביא אותו לפונדק הדרכים ומשלם עבור הלנתו שם (בארצות הברית קיים חוק השומרונים הטוב המחייב לעזור לאדם במצוקה).

תר השומרונים הטוב ממוקם על כביש מספר 1 בין ירושלים לים המלח, מזרחית לצומת כפר אדומים. שמו המקראי של האתר הוא מעלה אדומים, על שם הסלע האדום שקיים באזור. האתר נמצא על הדרך הראשית שהוליכה מירושלים ליריחו וחיברה את ירושלים וגב ההר עם בקעת הירדן ופילדלפיוס (רבת עמון). כדרך מרכזית, היא שימשה את המוני הצליינים, עולי הרגל, בירידה אל הירדן ואל אתר הטבילה בתקופות הביזנטית והצלבנית. עדויות לדרך זו מוצאים כשמביטים צפונה מול האתר ורואים את שרידי המצודה הצלבנית. כמו כן, בגבעה שמצפון מערב לאתר התגלה ארמון מימיו של הורדוס ששימש את הורדוס כתחנת עצירה למנוחה בדרכו מירושלים לארמונו ביריחו. לפני כעשר שנים התחילה באתר חפירה ארכיאולוגית של קמ"ט ארכיאולוגיה (הגוף האחראי על ארכיאולוגיה ביו"ש). בחפירה התגלו שרידים מתקופת בית שני, ובהם מערות מגורים, כלים ומטבעות,

רצפת הפסיפס בכנסייה שוחזרה ממיליון ו־700 אלף אבני פסיפס שנחטבו ושובצו במקום על ידי אמני הפסיפס של קמ"ט ארכיאולוגיה לפי הדגם שנמצא במקום.

המשימה: חפשו את שאריות הפסיפס העתיק.

תחנה 2

מבנה המוזיאון

מבנה המוזיאון הוא מהתקופה העות'מאנית (מצאו את הרמז שיעיד על כך בכניסה). במבנה הממוזג נמצא רצפות פסיפס ומוצגים מבתי כנסת יהודים, בתי כנסת שומרונים וכנסיות נוצריות.

המשימה: ענו על השאלות הבאות. בכניסה לחדר היהודי תראו פסיפס ובו דמות אדם.

- מי הוא אותו אדם?
- בהמשך תפנו לחדרים הנוצריים. בחדר האחרון נראה מוצג הנקרא אמבון. מהו האמבון ולמה שימש?
- נחזור על דרכנו וניכנס לחדרים השומרונים. בחדר הזכוכית היה ניסיון לתאר את שבעת המינים.
- זהו כמה שיותר מינים מתוך השבעה.

תחנה 3

פסיפס בית הכנסת מעזה

בסמוך לחנות, בקרבת מערת המגורים, יש פסיפס מדהים מבית כנסת מהמאה השביעית על חוף הים בעזה. בפסיפס מתוארות חיות שונות. המשימה: נסו לזהות כמה שיותר חיות. איפה הזברה? כמה ג'ירפות יש בפסיפס? חפשו את סימבה גור האריות - מה הוא עושה?

תחנה 4

סדנת ארכיאולוגיה

הביקור באתר לא יהיה שלם אם לא תתנסו באמנות הפסיפס או תרפאו כד שבור. בררו בחנות מתי נערכות סדנאות ארכיאולוגיות (במחיר 10 שקלים) ותיהנו גם מפינת ישיבה מוצלת שבה אפשר לנוח ולאכול.

לטיול יצאנו

איך מגיעים? מכיוון ירושלים - על כביש 1, ירושלים-ים המלח. כ-4 ק"מ לאחר צומת מישור אדומים פונים ימינה מתחת לגשר מחלף השומרונים הטוב. מכיוון ים המלח - על כביש 1, ים המלח-ירושלים. עוברים את צומת מצפה יריחו, ממשיכים לעלות עד שרואים גשר ופונים ימינה למחלף השומרונים הטוב, עולים על הגשר ופונים ימינה בכיכר.

שעות פעילות: א'-ה' ושבט,

16:00-8:00 ו' 17:00-8:00

משך הסיור: כשעה, קל,

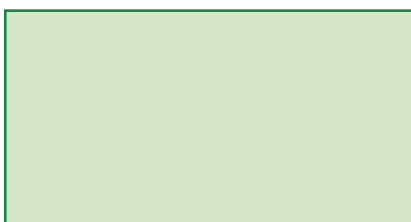
מתאים למשפחות

לפרטים נוספים: 02-6338230,

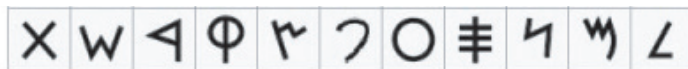
www.parks.org.il

אני והשומרונים הטוב

לפניך כתב עברי קדום. כתוב את שם משפתך במקום המיועד בריבוע הירוק:

א ב ג ד ה ו ז ח ט י כ

ל מ נ ס ע פ צ ק ר ש ת

כתבים קדומים

במוזיאון קיימים מוצגים של כתבים בשפות יוונית, עברית ושומרנית. נסו להתאים את השפה לכתב המצורף. רשמו את הספרה שמעל לתמונה ליד סוג הכתב המתאים:

3

2

1

- _____ כתב עברי.....
- _____ כתב שומרוני.....
- _____ כתב יווני.....